Lietas Nr. C36047216
Lietas arhīva Nr. C-0472-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Talsu rajona tiesa
tiesnesis A. Jēkabsons
ar tiesas sēdes sekretāri R.Feldmani
piedaloties prasītāja /pers. A/ pārstāvei zvērinātai advokātei L.Šimei

2016.gada 12.decembrī izskatīja atklātā tiesas sēdē Talsos, K. Mīlenbaha ielā 2, civillietu **/pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu**. Tiesa

konstatēja:

/pers. A/(turpmāk - prasītājs) cēlis tiesā prasību pret /pers. B/(turpmāk - atbildētājs) par uzturlīdzekļu 200.00 EUR piedziņu mēnesī.

Prasībā norādīts, ka prasītājs dzīvo kopā ar brāli un māti /pers. C/, kura, lai arī prasītājs sasniedzis pilngadību, turpina īstenot ikdienas aizgādību un aprūpi par prasītāju, tas ir, apmaksāt visus nepieciešamos ikdienas izdevumus, lai nodrošinātu prasītājam ne tikai pilnvērtīgu ēdienu, apģērbu, mājokli, izglītību, medicīnisko aprūpi, kā arī, ievērojot viņa spējas un intereses, sagatavot sabiedriski derīgam darbam, bet arī to, kas saistīts ar viņa ārpusskolas interesēm, tas ir, sporta aktivitātes. Šobrīd (no 2016.gada 1.janvāra) atbildētājs uzturam katru mēnesi pārskaita 115 euro. Kā atbildētājs norāda savos paskaidrojumos civillietā Nr.C36091615, viņš pats ir sportists, līdz ar to uzskata, ka viņš spēj saprast un novērtēt, cik daudz finanšu līdzekļu ir nepieciešami sportisko spēju attīstīšanai un labu rezultātu sasniegšanai. Līdz ar to prasītājs uzskata, ka, atbildētājam ik mēnesi maksājot viņa uzturam 115 euro, šādu uzturlīdzekļu apmērs nav pietiekošs ikdienas uztura nodrošināšanai un interešu nodrošināšanai un attīstībai un šāda atbildētāja attieksme ir netaisnīga pret prasītāju. Prasītāja materiālo stāvokli apliecina šādi fakti un dokumenti - 2016.gada 22.februāra izdruka no lursoft.lv, kas apliecina, ka uz prasītajā vārda nav ierakstīti nekustami īpašumi; 2016.gada 22.februāra izdruka no lursoft.lv, kas apliecina, ka prasītāja īpašumā nav reģistrēti transportlīdzekļi. Prasītājs paskaidro, ka viņš turpina apgūt izglītību Talsu 2.vidusskolas 11.klasē, kur mācības notiek pa dienu. Tādējādi nav iespējams apvienot mācības ar darbu, lai pelnītu sev iztiku. Prasītāja ienākumu apmērs nespēj pilnvērtīgi nodrošināt viņam uzturu, tajā skaitā nodrošināt viņa interesēm un sportiskajām aktivitātēm visu nepieciešamo (piemēram, sporta inventāru, sporta nometnes, treniņu un sacensību izmaksas). Pašreizējā situācija liecina, ka ir radies strīds par uzturlīdzekļiem prasītāja uzturam, tāpēc tiesai būtu nosakāms uzturlīdzekļu apmērs viņa uzturam. Prasītājs norāda, ka atbildētājs ir darba spējīgā vecumā, fiziski vesels, kā norāda paskaidrojumos civillietā Nr.C36091615, strādā algotu darbu, ir patstāvīgi un regulāri ienākumi. Turklāt, saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas zemesgrāmatu nodaļas 2016.gada 17.februārī izsniegto izziņu Nr.7-2/802 atbildētājam īpašumā ir divi nekustamie īpašumi. Turklāt atbildētāja īpašumā ir reģistrēts transportlīdzeklis VW POLO, valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/. Līdz ar to Atbildētājam ir labāks materiālais stāvoklis nekā prasītājam. No prasītāja rīcībā esošajām bankas izdrukām ir redzama atbildētāja naudas plūsma, kur ievērojama daļa naudas (vidēji 230 euro) ik mēnesi tiek pārskaitīta trešajai personai. No aprēķina redzams, ka vidēji mēnesī prasītāja uzturam nepieciešami vismaz 320,16 euro. Prasītājs vēlas uzsvērt to, ka tur nav atspoguļoti visi izdevumi, kas nepieciešami viņa uzturam, jo nav iespēju nodrošināt čekus par visiem ikdienas izdevumiem. Prasītājs uzskata, ka reālie izdevumi viņa uzturam mēnesī sastāda vēl vairāk, bet noteikti ne mazāk kā 400 euro un līdz ar to prasītāja uzturam no atbildētāja ir piedzenami uzturlīdzekļi, kas sastāda pusi no izdevumiem, proti, 200 euro apmērā. Vienlaikus prasītājs vēlas paskaidrot, kā redzams no iesniegtajiem maksājuma uzdevumiem, daļu no tiem sedz gan prasītāja māte, gan prasītāja brālis, un, ievērojot to, ka prasītājs dzīvo kopā ar brāli un māti, ikdienas izdevumi, piemēram, pārtikai, īrei, TV, internetam tiek dalīti uz trīs personām. Prasītāja māte /pers. C/ strādā SIA "/nosaukums/" un viņas ikmēneša vidējie ienākumi ir 483.29 euro pēc nodokļu nomaksas. Prasītāja māte ik mēnesi saņem ģimenes valsts pabalstu 22,76 euro apmērā. Saskaņā ar lursoft.lv un kadastrs.lv datiem prasītāja mātei /pers. C/ īpašumā ir dzīvokļa īpašums Nr.12 un pie dzīvokļa īpašuma piederošā kopīpašuma domājamā daļa (636/12852). Turklāt minētais īpašums, pamatojoties uz 2008.gada 16.jūlija aizdevuma līgumu Nr.08-087934-PK un 2008.gada 16.jūlija hipotēkas līgumu Nr.08-087934-PK71, kas noslēgti starp prasītāja māti un AS "HANSABANKA" ir ieķīlāts. Saskaņā ar izdruku no Ceļu satiksmes drošības direkcijas mājas lapas, prasītāja mātei /pers. C/ īpašumā ir transportlīdzeklis VW SHARAN, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, 1999.izlaiduma gads. Turklāt no minētās izziņas izriet, ka nav samaksāts transportlīdzekļu ekspluatācijas nodoklis par 2016.gadu 162,21 euro un par 2010.-2015.gadu jānomaksā 162,21 EUR, kopā 324,42 EUR. Prasītāja mātei ir kredītsaistības, kas izriet no 2008.gada 16.jūlija aizdevuma līguma Nr.08-087934-PK. Līdz ar to viņai šobrīd katru mēnesi jāpilda savas saistības un jāmaksā 114,56 euro. Tāpat, pamatojoties uz minētā aizdevuma līguma nosacījumiem, viņai ir jāmaksā par viņas nekustamā īpašuma apdrošināšanu, kas šobrīd katru mēnesi sastāda 7,26 euro. Ņemot vērā prasītāja mātes mantisko stāvokli, viņa pilnībā nespēj nodrošināt prasītāja pilnvērtīgu uzturu, tādēļ ļoti daudz atbalsta sniedz prasītāja mātes brālis.

Lūdz tiesu piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/ uzturlīdzekļus 200 euro, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteiktajā apmērā mēnesī /pers. A/ uzturam līdz laikam, kad /pers. A/ pats varēs sevi apgādāt, piedzīt no /pers. B/ visus tiesāšanās izdevumus.

Prasība pamatota uz Civillikuma 177., 179.pantu, likuma "Par valsts pensijām" 19.pantu.

Atbildētājs tiesai iesniedzis paskaidrojumu, kurā norādīts, ka prasību atzīst daļēji. Viņa ienākumi vidēji mēnesī ir darba alga 973.00 EUR un piekrīt maksāt uzturlīdzekļus dēla uzturam 115.00 EUR mēnesī. Lūdz lietu izskatīt bez atbildētāja klātbūtnes.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāve zvērināta advokāte L.Šime prasību uzturēja spēkā un pamatoja ar tiem argumentiem, kas norādī prasības pieteikumā un tā papildinājumos, rakstveida paskaidrojumos. Atbildētāja mantiskais stāvoklis ir tāds, ka viņš .

Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies. Lūdz lietu izskatīt bez atbildētāja klātbūtnes.

Tiesa uzskata, ka lietu iespējams izskatīt bez atbildētāja klātbūtnes, jo saskaņā ar Civilprocesa likuma 209. un 210.panta, nav pamats lietas izskatīšanu atlikt.

Novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

Saskaņā ar dzimšanas apliecību, 1998.gada 3.janvārī dzimušā /pers. A/ tēvs ir /pers. B/, bet māte /pers. C/(l. 7.lpp.).

Ar lietas materiāliem pievienoto izziņu no /nosaukums/(l. 11.lp.) prasītājs ir pierādījis faktu, ka mācās /nosaukums/.

Ar lietā pievienoto uzturnaudas izmaksas aprēķinu prasītājs norādījis, ka mēnesī viņam nepieciešami vidēji 320.16 EUR kopsummā, tas ir, pārtikai, higiēnas precēm, apģērbam, apaviem, komunālajiem maksājumiem, autobusa biļetēm, kancelejas precēm, medikamentiem, degvielai, pusdienu naudai, frizierim, internetam(l.19., 20.lpp.).

Tiesai nav šaubu par to, ka vidusskolniekam ir izdevumi par īri un komunālajiem pakalpojumiem, ēdienu, apģērbu, apaviem, mācību piederumiem, kancelejas precēm.

Civillikuma 177.pants paredz, ka vecākiem ir pienākums rūpēties par bērnu. Rūpes par bērnu nozīmē – nodrošināt bērnu ar ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses, sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Civillikuma 179.panta pirmajā un ceturtajā daļā noteikts, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Šā panta 5.daļā noteikts, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto iztikas minimumu un bērna vecumu.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 24.marta spriedumā lietā Nr. SKC- 488 pausta atziņa, ka Civillikuma 179.panta norma pietiekami skaidri atklāj tās saturu, proti, ka uztura došanas pienākumu likums saistījis ar diviem kritērijiem, pirmkārt, vecāku mantas stāvokli, un, otrkārt, laiku, kad bērns pats spēj sevi apgādāt. Savukārt bērna pilngadības sasniegšanu kā kritēriju vecāku atbrīvošanai no viņa uzturēšanas pienākuma likums nav izvirzījis. Tas nozīmē, ja bērns pēc pilngadības iestāšanās objektīvu iemeslu dēļ pats nevar sevi apgādāt, tad atbilstoši Civillikuma 179.panta pirmajai daļai vecāku pienākums viņu uzturēt turpinās.

Saskaņā ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta atziņām 2015.gada 7.janvāra spriedumā lietā Nr. SKC-1478/2015 Civillikuma 179.pants interpretējams tā, ka bērns, kurš mācās vidējās vai augstākās mācību iestādes dienas nodaļā un nav vecāks par 24 gadiem, ir uzskatāms par nespējīgu sevi apgādāt, līdz ar to vecākiem ir pienākums uzturēt bērnu. Turpretī, ja bērns ir vecāks par 24 gadiem un turpina mācīties, tad pieņemams, ka bērns spēj sevi apgādāt un vecākiem vairs nav pienākums uzturēt bērnu.

Arī atbildētājs pēc būtības nav apstrīdējis šādu Civillikuma 179.panta pirmās daļas tulkojumu.

Līdz ar to apstāklim, ka prasītājs, kurš nav sasniedzis 24 gadu vecumu un mācās mācību iestādē - vidusskolā, ir piešķirama juridiska nozīme, jo mācības šādā režīmā un pilnvērtīga izglītības ieguve nav savienojama ar algotu darbu.

Analogi likumdevēja griba izteikta arī likuma „Par valsts pensijām" 19.panta ceturtajā daļā, kas nosaka, ka par darba nespējīgiem ģimenes locekļiem uzskatāmi arī pilngadīgi bērni, kas mācās vai studē arī vispārējās, profesionālās izglītības iestādēs vai augstskolās dienas nodaļā un nav vecāki par 24 gadiem.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts atzinis, ka minētās likumu normas piemērojamas saistībā ar Civillikuma 179.panta nosacījumiem attiecībā uz uztura došanas pienākumu pilngadīgiem bērniem (LR Augstākās tiesas Senāta 2001.gada 14.marta spriedums lietā SKC-144).

Bērna pilngadības sasniegšanu kā kritēriju vecāku atbrīvošanai no viņa uzturēšanas pienākuma likums nav izvirzījis. Tas nozīmē, ja bērns pēc pilngadības iestāšanās objektīvu iemeslu dēļ nevar pats sevi apgādāt, tad atbilstoši Civillikuma 179.panta pirmajai daļai vecāku pienākums viņu uzturēt turpinās (Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 26.novembra spriedumu lietā Nr.SKC-440, 2010.gada 27.janvāra sprieduma lietā Nr.SKC-251 9.1.punkts, 2010.gada 24.marta spriedums lietā Nr.SKC-488, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 17.jūnija sprieduma lietā Nr.SKC-507 7.punkts).

Lietā nav strīda, ka prasītājs pēc pilngadības sasniegšanas turpina mācības Talsu 2.vidusskolas 11.klasē un viņam mācību laikā nav iespējams strādāt un pelnīt sev iztiku, tāpēc abiem vecākiem tie jādod.

Nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa vadās no pušu mantas stāvokļa un nepieciešamības nodrošināt bērnu ar iespējami labāku uzturu, ievērojot, ka bērna uzturēšanas pienākums gulstas uz abiem vecākiem līdzīgi.

Piedzenamajiem uzturlīdzekļiem ir jābūt samērojamiem ne tikai ar katra vecāka ienākumiem, bet arī jāatbilst bērna vajadzībām un faktiskiem izdevumiem.

Par prasītāja mātes mantisko stāvokli zināms, ka viņa strādā SIA "/nosaukums/" un viņas ikmēneša vidējie ienākumi ir 483.29 euro pēc nodokļu nomaksas. Prasītāja māte ik mēnesi saņem ģimenes valsts pabalstu 22,76 euro apmērā. Saskaņā ar lursoft.lv un kadastrs.lv datiem, pamatojoties uz Ķūļciema pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs A/un Ķūļciema pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs B/ prasītāja mātei /pers. C/ īpašumā ir dzīvokļa īpašums Nr.12 un pie dzīvokļa īpašuma piederošā kopīpašuma domājamā daļa (636/12852). Minētais īpašums, pamatojoties uz 2008.gada 16.jūlija aizdevuma līgumu Nr.08-087934-PK un 2008.gada 16.jūlija hipotēkas līgumu Nr.08-087934-PK71, kas noslēgti starp prasītāja māti un AS "HANSABANKA" ir ieķīlāts. Saskaņā ar izdruku no Ceļu satiksmes drošības direkcijas mājas lapas, prasītāja mātei īpašumā ir transportlīdzeklis VW SHARAN, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, 1999. izlaiduma gads. Prasītāja mātei ir kredītsaistības, kas izriet no 2008.gada 16.jūlija aizdevuma līguma Nr.08-087934-PK. Līdz ar to viņai šobrīd katru mēnesi jāpilda savas saistības un jāmaksā 114,56 euro. Minētos faktus apstiprina iesniegtie pierādījumi.

Savukārt atbildētājs strādā algotu darbu, ir patstāvīgi un regulāri ienākumi vismaz 973.00 EUR apmērā. Saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas zemesgrāmatu nodaļas 2016.gada 17.februārī izsniegto izziņu Nr.7-2/802 atbildētājam īpašumā ir divi nekustamie īpašumi. Atbildētāja īpašumā ir reģistrēts transportlīdzeklis VW POLO, valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/.

No minētā izriet, ka atbildētāja ienākumi ir divas reizes lielāki kā otra vecāka ienākumi.

Tiesa konstatē, ka prasītājs pats sevi vēl nespēj apgādāt un tas nav saistīts ar izvairīšanos to darīt, jo prasītājs, kļūstot pilngadīgs turpina mācīties. Tiesa atzīst, ka, mācoties Talsu 2.vidusskolas 11.klasē, prasītājs nespēj pats sevi apgādāt, jo kā jau tiesa norādīja iepriekš - bērni, kuri mācās vidējās vai augstākās mācību iestādes dienas nodaļā un nav vecāki par 24 gadiem, uzskatāmi par darba nespējīgiem.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasītājs atbilst apgādājamas personas statusam un viņam ir likumīga tiesība prasīt savam uzturam uzturlīdzekļus no atbildētāja Civillikuma 179.panta izpratnē.

Prasītājs vēlas saņemt no atbildētāja uzturlīdzekļus 200.00 EUR mēnesī.

No lietas materiāliem redzams, ka uzturlīdzekļus atbildētājs maksājis labprātīgi 115.00 EUR apmērā, bet šobrīd prasītājs norāda, ka uzturlīdzekļu apmērs nav pietiekošs ikdienas uztura nodrošināšanai un attīstībai.

Tiesa uzskata, ka atbildētāja mantiskais stāvoklis pieļauj maksāt pieprasīto uzturlīdzekļu apmēru mēnesī, proti, 200.00 EUR. Tie ir samērīgi ar abu vecāku mantisko stāvokli un viņu izdevumiem, kā arī prasītāja vajadzībām.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji - prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam. Atbilstoši minētajā tiesību normā noteiktajam prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos prasības daļā par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tiesa ņem vērā, ka ar Talsu rajona tiesas 2016.gada 24.novembra spriedumu civillietā Nr. C36091615 no atbildētāja prasītāja uzturam piedzīti uzturlīdzekļi 200.00 EUR apmērā līdz prasītāja pilngadības sasniegšanai. Savukārt ar šo prasību uzturlīdzekļu piedziņa tiek turpināta pēc pilngadības sasniegšanas, līdz ar to nav pamata par vienu un to pašu prasījumu atkārtoti aprēķināt un uzlikt pienākumu atbildētājam samaksāt valsts nodevu. Tā šajā situācijā nav nosakāma.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 40.pantu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3.16 EUR apmērā, ko veido izdevumi par tiesas dokumentu un pavēstu piegādi.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193., 195., 204.[1], 205., 250.[25], 250.[27] panta, tiesa

nosprieda :

Prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, **par labu /pers. A/,** personas kods /personas kods/, **uzturlīdzekļus 200.00 EUR(divsimt euro)** mēnesī, **sākot no 2016.gada 25.februāra līdz laikam, kad viņš pats sevi spēs apgādāt.**

Uzturlīdzekļi ieskaitāmi /pers. A/ bankas kontā Nr. numurs, AS "Swedbank".

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij tiesas izdevumus: ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3.16 EUR(trīs euro 16 centi), kas jāieskaita Tiesu administrācijai, NMR 90001672316, konta Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka - Valsts kase, kods TRELLV22.

Sprieduma izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu noteikt 10 dienu termiņu labprātīgai izpildei no sprieduma stāšanos likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, sūdzību vai protestu iesniedzot Talsu rajona tiesā. Sprieduma pārsūdzēšanas termiņu skaitīt no 2016.gada 23.decembra, kad sastādīts pilns sprieduma teksts.

Tiesnesis A. Jēkabsons